

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficult. 2. Quid nomine Logicæ Utentis venire debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

tia utentes Logica, non possunt dici utens Logica.

RESPONDEAT. Dispar esse, quia securis non potest esse ratio analogica, respectu instrumenti ferri, & respectu manus utentis instrumento, sicut Logica ut sic, potest esse ratio analogica, respectu artis docentis, & respectu habitus definientis: stabit autem Analogia in similitudine artificii Logici & in dissimilitudine, quia in Logica forma illa invenitur activè, passivè in aliis scientiis.

CONTRA. Securis, non est Analogum quid ad manum utentem, ergo nec Logica est quid Analogum ad alias scientias, quæ ea utuntur. Hocq; ipsum negatur, formam Logicam inveniri in aliis scientiis passivè, quasi non Logica ad illos actus secundum artificium concurrat, quæ alia scientia utuntur.

NON SATISFACIT III. Neq; enim potest dici, quod Logica, sit Physica, quæ utens Logica. Ergo etiam non potest dici quod Physica sit utens Logica, quia sicut confunderetur ratio Logicæ, si de illa quomodocunque diceretur Physica, ita confunderetur ratio Physicæ, si de illa diceretur, quod sit utens Logica, non confunditur autem ratio Physicæ, quando de illa dicitur, quod utatur Logica, nam non confunditur ratio Logicæ, si dicatur esse instrumentum scientiarum, si dicatur esse Organum, quod idem est, ac quod Logica, utantur scientia.

DICES I. Actus externus humilitatis vocatur humilitas. actus externus prudentiæ vocatur prudentia, idq; idè, quia actus externi sunt Consummationes internarum virtutum. Ergo & scientia vocari possunt utentes Logica, quia sunt consummationes.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia argumentum multum probat, si enim ex eo quia actus externus humilitatis vocatur humilitas, sequitur scientias utentes Logica, esse utentes Logica; sequeretur etiam Dominum utentem servo, posse vocari servum utentem, scriptorem calamo scribentem, posse vocari calamum scribentem. Disparitas ergo in forma est, quia usus obtinuit, ut ea quæ habent honestatem derivatam ab actu interno, habentq; eandem formalitatem bonitatis, & sunt velut indicia eorum & signa, eandem honestatem participant, sicut participant & nomen; jam verò non habent eandem formalitatem Logica docens & utens. Et insuper, ea, quæ ad aliud per modum instrumenti comparantur, non solent vocari eodem nomine, ut patet in adlaris de servo, quem instrumentum animatum appellat Aristoteles, de fera, calamo & cæteris instantiis. Logica autem respectu aliarum scientiarum, habet se per modum instrumenti.

DICES IV. Quod recipit formam Logicam veluti quoddam sigillum, potest dici Logica passivè, adeoq; Logica utens, sed omnis definitio v.g. in materia aliarum scientiarum, est quod recipit formam Logicam, seu est usus principio-

rum Logicorum. Ergo. Major probatur, nam quod sit juxta regulas statua; seu quod recipit formam statua;, vocatur statua, & sic de similibus.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, quia probat alias scientias & actus illarum, esse Logicam docentem; recipiunt enim formam Logicæ docentis, ita vel ita argumentandum esse. Vi ergo hujus, negatur minor. Deinde diximus alias, quod ad omnem actum scientificum, procedentem secundum regulas, influit ipsa Logica per se, quæ utuntur scientia; unde quod recipit formam Logicam ex influxu ipsius Logicæ proprio, est actus Logicæ utentis; sed nego hanc receptionem formæ Logicæ, haberi ab ipsismet aliis scientiis, consequenter nec illæ erunt, utens Logica. Addo etiam posito influxu proprio Logicæ utentis, prout condistinctæ ab omnibus aliis scientiis, actus illius non dicuntur Logica utens, sed actus Logicæ utentis, cujus oppositum ponit objectio.

Ex occasione hujus argumenti, confirmatur conclusio imprimis, ut scientia non esse Logica utentis transeat ad esse Logicæ utentis, debet dari sufficiens mutatio, usus autem principiorum, facit quidem ut dicantur illæ scientia; utentes Logica, sed per quid transibunt ut dicantur Logica utens. Deinde videtur hæc quæstio esse de voce, & cum alia quæ utuntur, non dicantur ipsum illud, quo utuntur, nec hic id eliciendum. Instantia de statua pro nobis servit, nam etiam statua, non dicitur utens statuaria.

DICES V. Quamvis marmor secundum substantiam non sit statua Cæsaris, secundum talem figuram, est statua Cæsaris. Ergo & alia scientia; secundum talem usum Logicæ, erunt Logica utens.

RESPONDETUR. Marmor appellari statuam, usus habet, non habet autem usus, quod utens, dicatur illud quo utitur. Deinde quia marmor recipit in se formam statua;, jam autem nulla scientia recipit in se formam Logicam, nec ullus actus; & sicut statua Cæsaris, non appellatur utens statuaria, ita nec scientia; utentes Logica, possunt appellari, utens Logica.

EXPLICANT Alii III. Quod Logica utens sit habitus ex sequenti reflexione supra præcepta Logica genitus. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Aliud est reflexio, aliud usus, hic ergo habitus erit inclinativus ad reflexionem Logicam, non verò ad usum. Deinde potest esse usus Logicæ præceptorum sine ulla prævisa reflexione. Ergo reflexio, non est utens Logica. Probatur Antecedens. Potest aliquis descendere in usum præceptorum sine reflexione ad præcepta, sed per solum dictamen, informans intellectum, ut sic vel ita operetur.

DIFFICULTAS II.

Quid nomen Logica utentis venire debeat.

EXPLICATUR tandem ratio utentis logicæ. *Quod sit habitus Logica inclinans intellectum,*

ad usum præceptorum Logicorum, sive in propria, sive in aliena materia. Est hæc Explicatio communis.

PROBATUR. Quia datur Logica utens, datur enim usus præceptorum Logicorum, & hæc Logica utens non sunt scientiæ distinctæ à Logica ut probavi, nec etiam est Logica prout præceptis suis utitur, in sola sua propria materia. Ergo Logica utens, est Logica prout utitur suis præceptis sive in propria sive in aliena Materia.

QUÆRITUR I. *An Logica utens utatur suis præceptis in Materiis aliarum scientiarum,* non solum circa probabiles, syllogismos, sed etiam circa demonstrationes aliarum scientiarum. Alii hanc questionem ita proponunt: An rectè dividatur Logica in Utentem & Docentem, quoad partem Analyticam seu demonstrativam, quàm quoad partem Topicam & Sophisticam. Respondetur, quòd Logica utatur suis præceptis circa Syllogismos etiam demonstrativos aliarum scientiarum? Est contra Fonssecam, Conimbrienses, & alios apud Oviedo. Ratio est quia utitur Logica suis præceptis in syllogismis probabilibus aliarum scientiarum. Ergo etiam in demonstrationibus. Ratio Consequentiar est. Quia ideo utitur præceptis in syllogismis probabilibus Logica, quia præcepta sua circa Syllogismi formam in materia probabili exercet, sed idem facit circa demonstrationes. Ergo etiam circa demonstrationes utitur suis præceptis. Quod ipsum Probatur. Quia non alia est forma argumentandi in probabili, quàm in demonstrativo syllogismo.

DICES I. Si Logica utitur suis præceptis in materiis aliarum scientiarum tam circa demonstrationes quam circa probabiles syllogismos, sequeretur illum esse habitum differendi de omnibus quæ in Theologia, Metaphysica, & cæteris scientiis continentur.

RESPONDETUR. Quod Logicus quæ talis, habet habitum in omnibus materiis differendi, in quantum discursus requirit rationem formæ syllogisticæ, quæ non nisi ad solam Logicam spectat.

INSTABIS. Si Logica uteretur suis præceptis in materia aliarum Scientiarum, circa demonstrationes illarum, sequeretur, quod Logica omnes demonstrationes efficeret, illaq; sola scientia esset, sed hoc falsum est. Ergo & illud ex quo sequitur.

RESPONDETUR. Concedo, quòd Logica demonstrationes omnes conficiat, sed non ipsa sola, totaliter efficit, quia licet ipsa sola ad dispositionem terminorum concurrat, concurrat tamen v.g. Physica in demonstratione de objecto Physico, tales propositiones, rationes, motiva ad inveniendum ex suis principiis, & ex iisdem principiis deducendo id, quod sub tali præcisè ratione non nisi à Physica attingibile est. Sic v.g. in hac demonstratione, compositum sensibile debet

constare materia & forma. Lignum est compositum sensibile. Ergo debet constare materia & forma. In hac inquam demonstratione dispositio terminorum pertinet ad Logicam, sed medius terminus ordinatur ad objectum physicum, hoc est ad corpus naturale vel Ens mobile. Unde ulterius negatur, quod tota substantia demonstrationis in Metaphysica, pertinet ad Metaphysicam, ratione enim usus formæ syllogisticæ, illa demonstratio spectat ad Logicam utentem.

DICES II. Nulla est necessitas affirmandi quod in materiis aliarum scientiarum utatur suis præceptis Logica, & cur id non potest tribui ipsis scientiis, in quantum informantur dictaminibus Logicæ docentis.

RESPONDETUR. Hanc esse necessitatem, quia illi actus sunt tribuendi Logicæ utenti, in quibus reperitur ratio formalis usus Logici actus, quod habet Logica utens, in materiis aliarum scientiarum. Quare autem non sufficiat hæc referre in solam docentem, dixi difficultate præcedenti.

DICES III. Logica non utitur in materia propria demonstrativa, suis præceptis. Ergo nec in aliena. Antecedens probatur. Si Logica circa syllogismum in sua materia demonstrativum, uteretur suis præceptis, deberet usus hic condistingui à doctrina Logicæ. Sed non potest condistingui ut probo. Quia demonstrationes, quæ sunt in materia propria Logicæ, non distinguuntur à doctrina Logicæ, quia omnes actus Logicæ, sunt præcepta, quibus docemur conficere instrumenta sciendi.

RESPONDETUR. Negando Minorem. Probationem etiam ejus utramque nego. Propositionem verò illam, omnes actus Logicæ sunt præcepta, distingo. Omnes actus Logicæ dirigentis seu docentis, sunt præcepta concedo. Omnes actus Logicæ etiam utentis, sunt præcepta, nego.

QUÆRITUR II. *Cur propriissime competat uti præceptis Logicis.*

RESPONDETUR. Propriissimè competit ipsi intellectui. Ratio est, quia illi propriissimè competit uti præceptis Logicis, cui competit ab iisdem institui, informari, præceptis imbui: Præceptis autem imbui, competit intellectui non Logicæ. Deinde Logica est qualitas inanimata, non cognoscitiva, quomodo ergo utetur propriè præceptis, quæ non cognoscit, ad eum modum quo non posset uti Caji præceptis Personius, si præcepta à Cajo tradita, non cognosceret. Logica tamen vocatur Logica utens, quia causa Logicæ utentis, hoc est intellectus, cognoscit illa præcepta, & utitur illis, ex quo usu nascitur qualitas ad usum similem inclinans. Vocaturq; hæc qualitas Logica utens. Ad eum modum, quo habitus virtutis, dicitur inclinare ad actus honestos moraliter, quantumvis illos non cognoscit, utpote inanimatum quid.